

DUYURU:

21.03.2020

Tiyatro Kooperatifi olarak, **14 Mart 2020** tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın daveti, Kültür ve Turizm Bakanı Sn. Mehmet Nuri Ersoy'un kabulü ve Oyuncular Sendikası'nın da katılımıyla gerçekleştirilen "**COVID-19 salgını sebebiyle özel tiyatroların yaşadığı sorunlar**" konulu toplantının ardından; Tiyatro Kooperatifi ortağı olan 37 tiyatronun, 17 Mart 2020 tarihinde Türkiye'deki tüm özel tiyatrolara açık çağrıyla düzenlediğimiz video-konferansa katılan 81 tiyatronun ve mail/telefon yoluyla iletişim kuran farklı illerden 10'larca tiyatronun önerileri ve ayrıca iletişimde olduğumuz sektör bileşenlerinin paylaştığı fikirleri konsolide ederek; sektörün hali hazırda aldığı büyük hasarla özel tiyatro işletmelerinin birkaç ay içinde kapanma noktasına gelmemesi, en az hasarla mevcut durumdan çıkılabilmesi ve 2020-2021 sezonuna hazırlık yapılabilmesi için destek paketinde yer alabileceğini düşündüğümüz ve bakanlığa sunduğumuz öneriler aşağıda sıralanmıştır.

Bakanlığın hibe desteği sağlaması, özel tiyatroların kira ve kira stopajları ile elektrik, su, doğalgaz gibi sabit giderlerinin 2019-2020 sezonu sonuna kadar bakanlık tarafından ödenmesi, aynı dönem için vergilerden muaf olunması, gelir elde edilemeyeceği göz önüne alınarak personel maaşları için destek sağlanması gibi talepler, aslen 14 Mart 2020 tarihli toplantımızda dile getirilmiştir. Aynı toplantıda Bakanlık, ülke çapında bir kriz yaşandığını ve bu taleplerin sadece özel tiyatrolar için değil, diğer sektörler için de olanaksız olduğunu belirtmiş; önerilerimizi bu bilgi doğrultusunda hazırlamamız istenmiştir.

Ek olarak; Tiyatro Kooperatifi'nin kuruluş amaçlarından biri, yaşadığımız genel sorunlara çözüm üretmek ve sektörel iyileşme için çalışmaktır. Bu amaçla belirlediğimiz en önemli hedeflerden biri olan "Mevcut mevzuata göre özel tiyatroların "tacir" niteliği taşıması ve sanatın kamusal bir hizmet olması sebebiyle özel tiyatrolar için ayrı bir "Kültürel İşletme" tanımının yaratılması gerekliliği" aynı toplantıda dile getirilmiştir. Bakanlık bu ve buna benzer genel sorunlara yönelik önerilerimiz için ayrıca iletişimde olacağımızı paylaşıp, 20 Mart toplantısındaki önerilerimizi COVID-19 salgınına odaklamamızı istemiştir.

Bize iletilen tüm genel öneriler, hali hazırda yürüttüğümüz çalışma dosyasına alınmış ve değerlendirilmektedir.

Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Sn. Özgül Özkan Yavuz başkanlığında, Tiyatro Kooperatifi'nin yanı sıra davetli diğer tiyatroların da katılımıyla gerçekleşen 20 Mart 2020 tarihli toplantının bakanlık tarafından belirlenen gündemi ve ilgili notlar aşağıdaki gibidir.

1. Acil önlem ve destek paketi önerileri, tüm katılımcılarca bakanlığa iletili.
2. Bakanlık, özel tiyatroların mevcut mevzuattaki tanımını yerine “Kültürel İşletme” gibi yeni bir tanım için gereken çalışmalara başlanacağını paylaştı.
Tiyatro Kooperatifi olarak, 14 Mart 2020 tarihli toplantıda dile getirdiğimiz bu önerinin bakanlıkça desteklenmesi ve çalışmalara başlanacağı müjdesinin verilmesini çok kıymetli buluyoruz. Bu konuyla ilgili Mayıs 2018’den bugüne yürüttüğümüz ve resmi kuruluşumuzla hızlandırdığımız çalışmaları hızla tamamlayıp, en kısa zamanda bakanlığa sunmaktan ve sektörün diğer bileşenleriyle birlikte çözüm üretmekten memnuniyet duyacağız.
3. Bakanlık, Kültür Bakanlığı’nın özel tiyatrolara destek fonu yönetmeliğinde değişiklik üzerine çalışılacağını paylaşmış, önerilere açık olduğunu paylaşmıştır.
4. Atipik çalışanlar olan oyunculara yönelik özel bir statü, kayıt ve belgelendirme sistemi ihtiyacı görüldü ve katılımcıların görüşleri alındı.

Tiyatro Kooperatifi tarafından yukarıda paylaşılan bilgiler doğrultusunda hazırlanıp, 20 Mart tarihli toplantıda bakanlığa sunulan **COVID-19 salgınına odaklı öneri paketi** ise aşağıdaki gibidir:

1. Normal şartlarda tiyatro sezonunun Ekim-Mayıs ayları arasını kapsamaması, 2019-2020 sezonu için Şubat 2020 itibarıyla COVID-19 korkusu ile sektörün küçük de olsa durumdan etkilenmeye başlaması, Mart 2020 itibarıyla ise etkinin büyümesiyle sahnelerin kapanması ve önümüzdeki birkaç ay boyunca dünya çapındaki belirsizliği de göz önüne aldığımızda, özel tiyatroların tekrar faaliyete geçip kazanç elde etmeleri en iyi ihtimalle Kasım 2020’yi bulacaktır. Ancak, tiyatroların sabit giderleri (kira, elektrik, su, vergiler vb.) varlığını korumaya devam edecektir.

Bu sebeple:

- 1.1.2020 Şubat-Mart-Nisan-Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül-Ekim-Kasım ayları için çıkacak olan; KDV, muhtasar, geçici vergi, gelir vergisi/kurumlar vergisi ve SGK ödemelerinin Aralık 2020 sonuna ertelenmesi. Ertelenen ödemelerin makul taksitlerle ödenmesi.
- 1.2. Mevcut durumun normalleşme süresi belirsiz ve özel tiyatrolar açısından gelir elde edilmesi bu süreçte imkânsız olduğu için, ilk etapta 2020 Mart-Nisan-Mayıs, Haziran-Temmuz-Ağustos ve Eylül-Ekim-Kasım 2020 ayları için stopaj vergisinin alınmaması.

- 1.3. Daha önce vergi ve SGK borçlarını yapılandıran mükellefler için, taksit ödemelerinin herhangi bir hak kaybı/faiz uygulaması olmadan Aralık 2020 sonuna ertelenmesi.
- 1.4. Tüm gelir kaynakları kapanan özel tiyatroların istihdam ettiği personelin, 2020 Mart-Nisan-Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül-Ekim-Kasım aylarını kapsayan 9 aylık SGK ödemelerinin devlet tarafından karşılanması.
2. Normal şartlar altında ciddi finansal sorunlar yaşayan çoğu özel tiyatro için COVID-19 salgını, 2-3 ay içinde kapanma gibi ciddi yaşamsal bir tehlike içermektedir.

Bu sebeple:

- 2.1. Sabit giderlerin (kira, elektrik-su-doğalgaz, personel gideri, öngörülmeven giderler vb.) karşılanması ve sezona kadar olan dönemde özel tiyatroların yaşayabilmesi için Devlet Destekli Kredi (KGF) desteği verilmesi.
- 2.2. Bu kredi için "vergi borcu olmaması", "SGK borcu olmaması", "x sayıda SGK'lı çalışanı olması", "yıllık belli ciro şartı", "teminat gösterme zorunluluğu" gibi koşulların olmaması ve kredinin tüm özel tiyatrolara verilmesi.
Not: Tiyatro Kooperatifi'ne ortak olan 37 özel tiyatronun dahil olduğu nace kod.ları, bakanlığa sunulmuştur. Bu kod.ların dışında kalan ve tiyatro alanında faaliyet gösteren özel tiyatrolar bulunmakta ve tüm sektörü kapsayıcı bir paket olması için, mevcut kriz sebebiyle tüm özel tiyatroların pakete dahil edilmesi gerekmektedir. Mevcut şartların normalleşmesiyle bu konuda daha detaylı bir çalışma yapılması, sektörel tanım ve iyileşme için yararlı olacaktır.
- 2.3. KGF'nin faizsiz, en az bir yıl geri ödemesiz ve en az 36 ay ile 60 ay arasında taksitlerle verilmesi.
- 2.4. Verilecek kredinin miktarı belirlenirken, başvuracak özel tiyatroların aylık ortalama giderlerinin baz alınması. Aylık ortalama gider rakamının Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım dönemini desteklemek üzere verilmesi. (Başvuran tiyatronun aylık ortalama gideri*9 ay=İlgili tiyatroya verilecek KGF miktarı)
3. Özel tiyatro biletleri üzerindeki KDV oranının %1 olarak belirlenmesi.
Tiyatroların kapanması, zarar gören diğer sektörlerle oranla finansal büyüklük anlamında ve ülke ekonomisi düşünülerek daha küçük bir etki yaratacak olsa da,

toplumsal olarak seyirci üzerinde yaratacağı etkinin daha büyük olacağını düşünüyoruz. Ayrıca, COVID-19'a bağlı mevcut durumunun normalleşmesiyle; ülkece morale, bir arada olmaya, yaralarımızı sarmaya ihtiyacımız olacak. Bu noktada sanatın ve tiyatronun birleştirici ve iyileştirici gücünü biliyor, yaralarımızı sarma noktasında bu güçten hep birlikte yararlanabileceğimizi düşünüyoruz. Bu sebeple, özel tiyatro biletleri üzerindeki KDV oranının %1 olarak belirlenmesini talep ediyoruz.

4. 2019-2020 sezonunda özel tiyatrolara destek için dağıtılan ve bu sezon içinde 20+1 temsil koşulunun sorumluluğunun bu sezon için kaldırılması, kalan oyunların 2020-2021 sezonu içinde tamamlanması.
5. 2020-2021 sezonu için dağıtılacak Kültür Bakanlığı Destek Fonu için:
  - 5.1. Fonun en az iki katı oranında artırılması, fon başvurularının tiyatrolar tarafından en geç Haziran ayı içerisinde bir tarihe kadar yapılması.
  - 5.2. Fonun, sezon öncesi prova süreçlerinin başladığı Ağustos ayı içerisinde açıklanması ve en geç Ağustos ayı sonuna kadar tiyatrolara dağıtılmış olması.
  - 5.3. Bu fonun başvuru kriterlerinden biri olan herhangi bir "Vergi-SGK borcu olmaması" gibi şartların kaldırılması.
  - 5.4. Devlet yardımından yararlanan ve COVID-19 virüs salgını sebebiyle oyunlarını oynayamayıp proje yükümlülüklerini yerine getiremeyen tiyatroların 2020-2021 sezonundaki başvurularının kabul edilmesi.
  - 5.5. 2020-2021 sezonu için yapılacak başvurularda, COVID-19'a bağlı yaşanan sorunların mücbir sebep sayılması ve özel tiyatroların mağduriyetlerinin engellenmesi.
  - 5.6. Başvuru sürecinde kolaylık tanınması.
6. Devlet Tiyatroları'nın sahnelerinin kullanılmadığı günlerin tüm özel tiyatrolara ücretsiz tahsis edilmesi. Yine aynı sahnelerin yaz aylarındaki boş günlerinin ücretsiz tahsisinin sağlanması.
7. Salgın nedeniyle tiyatro sezonunu erken kapatmak zorunda kalan tüm özel tiyatroların -virüsün kontrol altına alınıp sosyal yaşamın normalleşmesi halinde –

bu kayıplarını telafi etmek üzere Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında açık hava sahnelerini kullanmasına yönelik çalışmalar yapılması; bu sahnelerin ücretsiz tahsisinin sağlanması, ses ve ışık gibi teknik kurulum imkanlarının bakanlık tarafından karşılanması ve tanıtımları konusunda bakanlığın destek sağlaması.

8. Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün web sitesinde "Özel Tiyatrolar Veritabanı Kayıt" başlığıyla yer alan duyurudaki bazı belgeler, bazı tiyatrolarca internet üzerinden alınamamakta, fiziksel olarak bazı kamu kurumlarına gitmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu sebeple başvuru süresinin uzatılması gerekmektedir. Benzer sebeplerle, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanması planlanan Corona Virüs salgınına bağlı destek paketine yapılacak başvurularda da kolaylık tanınması, içinde bulunduğumuz durum sebebiyle yararlı olacaktır.

Bilginizi rica ederiz.

Saygılarımızla,
Tiyatro Kooperatifi